

ΔΙΚΤΥΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ

Στρώμα εφαρμογής

Περίληψη

- Βασικές αρχές και θέματα υλοποίησης για τις εφαρμογές δικτύου
  - > Αρχιτεκτονικές εφαρμογών
  - > Απαιτήσεις εφαρμογών για την υπηρεσία μεταφοράς
- Μερικές δημοφιλείς εφαρμογές και πρωτόκολλα του στρώματος εφαρμογής
  - > Web Kai HTTP
  - > P2P διανομή αρχείων

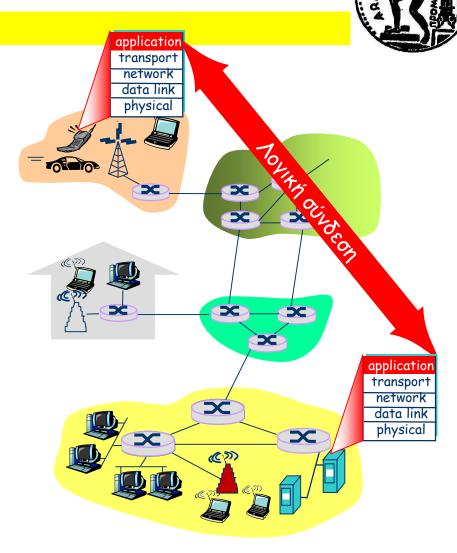
Περιεχόμενα

RANE CANE

- > Γενικά για τις εφαρμογές δικτύου
- > Αρχιτεκτονικές εφαρμογών δικτύου
  - > client-server (πελάτη-εξυπηρετητή)
  - > peer-to-peer (ομοτίμων)
- > Επικοινωνία διαδικασιών
  - > Διεπαφές στρώματος εφαρμογής
  - Υπηρεσίες δικτύου που απαιτούνται για τις εφαρμογές
- > Web and HTTP
- > Εφαρμογές Ρ2Ρ
  - > Διανομή αρχείων
  - > Internet telephony

Στρώμα εφαρμογής

- Το στρώμα εφαρμογής παρέχει υπηρεσίες στον χρήστη.
- > Η επικοινωνία παρέχεται μέσω μιας λογικής σύνδεσης, δηλαδή τα δύο στρώματα εφαρμογής θεωρούν ότι υπάρχει μια νοητή άμεση σύνδεση μεταξύ τους μέσω της οποίας μπορούν να στείλουν και να λάβουν μηνύματα.

Εφαρμογές δικτύου

Μερικές εφαρμογές δικτύου

- > e-mail
- > web
- > instant messaging
- remote login
- > P2P file sharing
- multi-user network games
- > streaming stored video clips $(\pi.x. YouTube)$

- > voice over IP $(\pi.\chi.$ Skype)
- > real-time video conferencing
- distributed computing
- > ...
- > ...

Εφαρμογές δικτύου

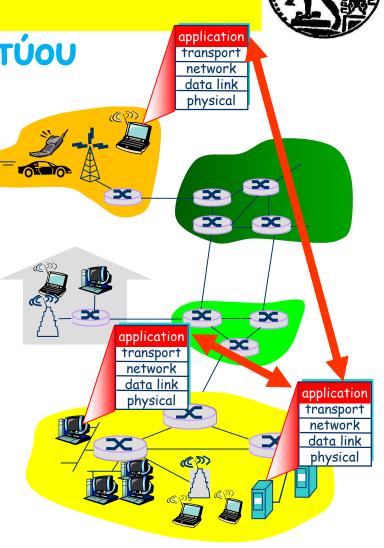
Δημιουργία εφαρμογής δικτύου

Γράφονται προγράμματα που:

Τρέχουν σε (διαφορετικά) τερματικά συστήματα,

Επικοινωνούν μεταξύ τους πάνω από το δίκτυο

- > $\pi.\chi.$, to software tou web server $\epsilon\pi$ ikoivwv ϵ i $\mu\epsilon$ to software tou browser.
- Οι συσκευές του δικτύου κορμού δεν τρέχουν εφαρμογές χρήστη.
- Οι εφαρμογές στα τερματικά συστήματα επιτρέπουν την ταχεία ανάπτυξη των εφαρμογών και τη διάδοσή τους.

- Η αρχιτεκτονική μιας εφαρμογής είναι διαφορετική από την αρχιτεκτονική δικτύου.
- Για τον δημιουργό μιας εφαρμογής, η αρχιτεκτονική δικτύου είναι σταθερή και παρέχει συγκεκριμένες υπηρεσίες στις εφαρμογές.
- Η αρχιτεκτονική εφαρμογής σχεδιάζεται από τον δημιουργό της εφαρμογής και δείχνει πώς είναι δομημένη η εφαρμογή πάνω στα διάφορα τερματικά.
- Κατά την επιλογή αρχιτεκτονικής εφαρμογής, αυτός που σχεδιάζει την εφαρμογή θα επιλέξει, πιθανότατα, μια από τις δύο επικρατούσες αρχιτεκτονικές: client-server και peer-to-peer (P2P).

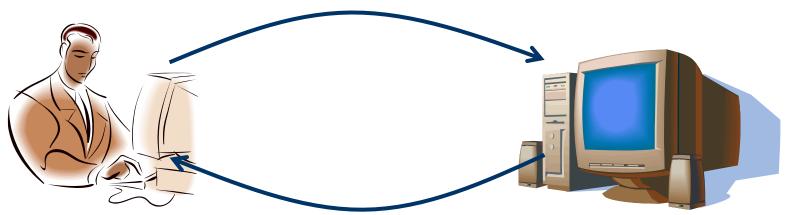
- Client-server: υπάρχει πάντα ένας ενεργοποιημένος host (server) που εξυπηρετεί αιτήσεις από πολλούς άλλους host (clients).
- Peer-to-peer (P2P): αξιοποιεί την άμεση επικοινωνία μεταξύ ζευγών περιστασιακά συνδεομένων host, που ονομάζονται ομότιμοι (peers).
- Υβριδική: συνδυάζει στοιχεία και client-server και P2P.

Αρχιτεκτονική Client-server

- Πρόγραμμα Client > Πρόγραμμα Server
  - > Τρέχει σε host
  - > Ζητάει υπηρεσία
  - $> \pi.x.$, Web browser

- > Τρέχει σε host
- > Παρέχει υπηρεσία
- $> \pi.\chi.$, Web server

GET /index.html

"Site under construction"

Αρχιτεκτονική Client-server

client/server

Πάντα ενεργοποιημένος hostΜόνιμη διεύθυνση IP.

Δέχεται αιτήσεις από πολλούς client hosts.

> Ομάδα από servers (server farm) για κλιμάκωση.

Clients:

> Επικοινωνούν με τον server.

> Μπορεί να συνδέονται περιστασιακά.

Μπορεί να έχουν δυναμικές διευθύνσεις ΙΡ.

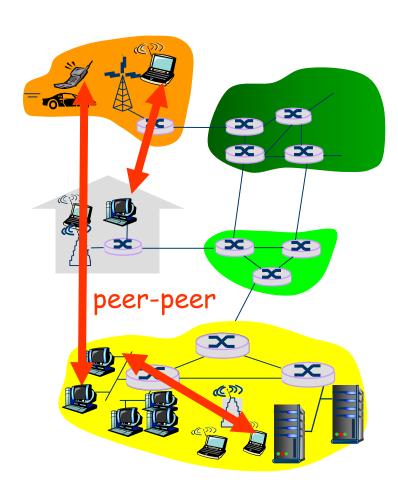
 Δεν επικοινωνούν απευθείας με άλλους clients.

> Πρέπει να ξέρουν τη διεύθυνση του server.

Δίκτυα υπολογιστών

Αμιγής αρχιτεκτονική Ρ2Ρ

- > Όχι πάντα ενεργοποιημένος server.
- Τυχαία τερματικά συστήματα επικοινωνούν απευθείας.
- Ομότιμοι ζητούν υπηρεσία από άλλους ομότιμους, παρέχουν υπηρεσία σε άλλους ομότιμους.
  - Αυτοκλιμάκωση νέοι ομότιμοι φέρουν νέα χωρητικότητα, καθώς και νέα αιτήματα εξυπηρέτησης.
- Οι ομότιμοι συνδέονται
   περιστασιακά και αλλάζουν
   διευθύνσεις ΙΡ.
  - > Περίπλοκη διαχείριση.

Υβριδική Client-server και P2P

Skype

- > Εφαρμογή voice-over-IP P2P.
- > Κεντρικός server: βρίσκει τη διεύθυνση του απόμακρου μέρους.
- > Σύνδεση client-client: άμεση (όχι μέσω server).

Instant messaging

- > Το chatting μεταξύ δύο χρηστών είναι P2P.
- Κεντρική υπηρεσία: ανίχνευση παρουσίας client/ εντοπισμός.
  - > Ο χρήστης εγγράφει την IP διεύθυνσή του όταν είναι online.
  - > Ο χρήστης επικοινωνεί με τον κεντρικό server για να βρει διευθύνσεις ΙΡ φίλων.

Επικοινωνία διαδικασιών

Διαδικασία: πρόγραμμα που τρέχει σε κάποιον host.

- Στον ίδιο host, δύο διαδικασίες επικοινωνούν χρησιμοποιώντας interprocess επικοινωνία (καθοριζόμενη από το OS).
- Διαδικασίες σε διαφορετικούς host επικοινωνούν με ανταλλαγή μηνυμάτων.

Διαδικασία client:

διαδικασία που αρχίζει την επικοινωνία.

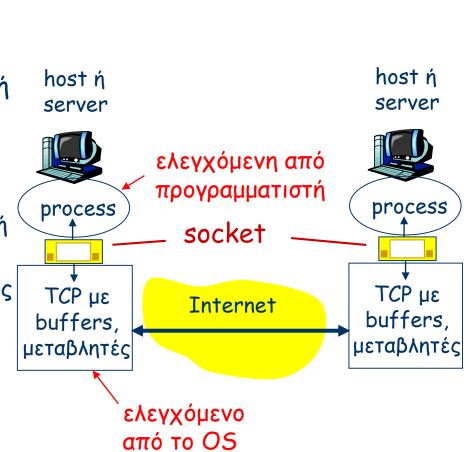
Διαδικασία server:

διαδικασία που αναμένει την επαφή.

 Σημείωση: εφαρμογές με αρχιτεκτονικές P2P έχουν και διαδικασίες client και διαδικασίες server.

Επικοινωνία διαδικασιών

- Μια διαδικασία στέλνει /λαμβάνει μηνύματα προς/από το δίκτυο μέσω μιας software διεπαφής, που καλείται υποδοχή (socket) ή API (Application Programmer's Interface)
- Η αποστέλλουσα διαδικασία:
  - Ωθεί το μήνυμα προς την υποδοχή της.
  - Βασίζεται στην υποδομή μεταφοράς που βρίσκεται στην άλλη πλευρά της υποδοχής και μεταφέρει το μήνυμα στην υποδοχή της διαδικασίας λήψης.

» API: (1) επιλογή του πρωτοκόλλου μεταφοράς, (2) δυνατότητα ρύθμισης λίγων παραμέτρων (π.χ. max buffer size και MSS)

Επικοινωνία διαδικασιών

Διευθυνσιοδότηση διαδικασιών

- Για να λάβει μηνύματα, η διαδικασία πρέπει να έχει ταυτότητα.
- Ο host έχει μοναδική διεύθυνση IP 32-bit.
- Δεν αρκεί η διεύθυνση IP
   του host στον οποίο τρέχει
   η διαδικασία για να
   προσδιορίσει τη διαδικασία.
- Η ταυτότητα μιας διαδικασίας περιλαμβάνει και τη διεύθυνση ΙΡ και τον αριθμό θύρας που σχετίζεται με τη διαδικασία στον host.
- > Παραδείγματα αριθμών θυρών:
  - HTTP server: 80
  - Mail server: 25
- > Για να σταλεί μήνυμα HTTP στον web server edu-dy.cn.ntua.gr:
  - διεύθυνση IP: 147.102.40.9
  - αριθμός θύρας: 80

Ποια υπηρεσία μεταφοράς χρειάζεται για μια εφαρμογή;

Απώλειες δεδομένων

- Μερικές εφαρμογές (π.χ., audio) μπορεί να ανέχονται μερικές απώλειες.
- Άλλες εφαρμογές (π.χ., file transfer, telnet) απαιτούν
   100% αξιόπιστη μεταφορά δεδομένων.

Καθυστέρηση

 Μερικές εφαρμογές (π.χ., Internet telephony, interactive games) απαιτούν μικρή καθυστέρηση για να είναι "αποτελεσματικές".

Εύρος ζώνης

- Μερικές εφαρμογές (π.χ., multimedia) απαιτούν κάποιο ελάχιστο εύρος ζώνης για να είναι "αποτελεσματικές".
- Άλλες εφαρμογές ("ελαστικές") χρησιμοποιούν οποιοδήποτε εύρος ζώνης είναι διαθέσιμο.

Απαιτήσεις γνωστών εφαρμογών για την υπηρεσία μεταφοράς

Οι απαιτήσεις των διαφόρων εφαρμογών, όσο αφορά τις απώλειες δεδομένων, τις καθυστερήσεις και το εύρος ζώνης ποικίλουν.

Εφαρμογή	Απώλειες	Εύρος ζώνης	Ευαισθησία στην καθυστέρηση
file transfer	όχι	ευέλικτο	όχι
e-mail	όχι	ευέλικτο	όχι
Web documents	όχι	ευέλικτο	όχι
real-time audio/	ανεκτές	audio: 5kbps-1Mbps	ναι, εκατοντάδες
Video		video:10kbps-5Mbps	ms
stored audio/video	ανεκτές	όπως ανωτέρω	ναι, λίγα sec
interactive games	ανεκτές	λίγα kbps - 10kbps	vaı, εкатоvт. ms
instant messaging	όχι	ευέλικτο	ναι και όχι

Υπηρεσίες μεταφοράς στο Internet

<u> Υπηρεσία TCP:</u>

- Με σύνδεση: απαιτείται εγκατάσταση σύνδεσης μεταξύ των διαδικασιών client και server.
- Αξιόπιστη μεταφορά μεταξύ διαδικασίας εκπομπής και διαδικασίας λήψης.
- Έλεγχος ροής: ο πομπός δεν πλημμυρίζει τον δέκτη.
- Έλεγχος συμφόρησης:
   εμποδίζει τον πομπό όταν το δίκτυο είναι υπερφορτωμένο.
- Δεν παρέχει: χρονική εγγύηση και εξασφάλιση ελάχιστου εύρους ζώνης.

<u> Υπηρεσία UDP:</u>

- Αναξιόπιστη μεταφορά δεδομένων μεταξύ διαδικασίας εκπομπής και διαδικασίας λήψης.
- Δεν παρέχει: εγκατάσταση σύνδεσης, αξιοπιστία, έλεγχο ροής, έλεγχο συμφόρησης, χρονική εγγύηση ή εξασφάλιση εύρους ζώνης.

Εφαρμογές στο Internet

Πρωτόκολλα εφαρμογής και μεταφοράς

Εφαρμογή	Πρωτόκολλο στρ. εφαρμογής	Πρωτόκολλο στρ. μεταφοράς
e-mail	SMTP [RFC 2821]	T <i>C</i> P
remote terminal access	Telnet [RFC 854]	TCP
Web	HTTP [RFC 2616]	TCP
file transfer		TCP
streaming multimedia	HTTP (π.χ., YouTube),	TCP ń UDP
	RTP	
Internet telephony	SIP, RTP ή proprie-	
·	tary (π.χ., Skype)	τυπικά UDP

Εφαρμογές στο Internet

Πρωτόκολλα στρώματος εφαρμογής

Το πρωτόκολλο στρώματος εφαρμογής είναι ένα μέρος της εφαρμογής.

- > Web
  - > Πρότυπο για τη μορφή των αρχείων: HTML
  - > Web browsers ($\pi.\chi$. Mozilla)
  - > Web servers (π . χ . Apache)
  - > Πρωτόκολλο στρώματος εφαρμογής: ΗΤΤΡ
- > E-mail
  - > Mail servers που έχουν mail boxes
  - > Mail readers
  - » Πρότυπο που ορίζει τη δομή του μηνύματος e-mail
  - > Πρωτόκολλο στρώματος εφαρμογής: SMTP

Εφαρμογές στο Internet

Πρωτόκολλα στρώματος εφαρμογής

- > Ένα πρωτόκολλο στρώματος εφαρμογής ορίζει:
  - > Τύπους ανταλλασσόμενων μηνυμάτων
    - $> \pi.\chi.$, request, response
  - >Συντακτικό μηνυμάτων
    - > ποια πεδία στο μήνυμα και πώς τα πεδία περιγράφονται
  - > Σημασιολογία των μηνυμάτων
    - > σημασία της πληροφορίας στα διάφορα πεδία
  - > Κανόνες για το πότε και πώς οι διαδικασίες στέλνουν και απαντούν σε μηνύματα.
- > Public-domain protocols: ορίζονται στα RFC
  - > επιτρέπουν διαλειτουργία
  - $> \pi.\chi.$, HTTP, SMTP
- > Proprietary protocols:
  - » π.χ., Skype

Πρωτόκολλα στρώματος εφαρμογής

Web και HTTP Βασικοί ορισμοί

- Μια ιστοσελίδα αποτελείται από ένα βασικό αρχείο
   ΗΤΜL που περιέχει αρκετά αναφερόμενα αντικείμενα.
- Αντικείμενο μπορεί να είναι ένα αρχείο HTML, μια εικόνα JPEG, αρχείο audio,...
- Κάθε αντικείμενο διευθυνσιοδοτείται με ένα URL
   (Uniform Resource Locator). Το URL έχει δύο μέρη:
  - > óvoµa host
  - > όνομα διαδρομής

www.someschool.edu/someDept/pic.gif

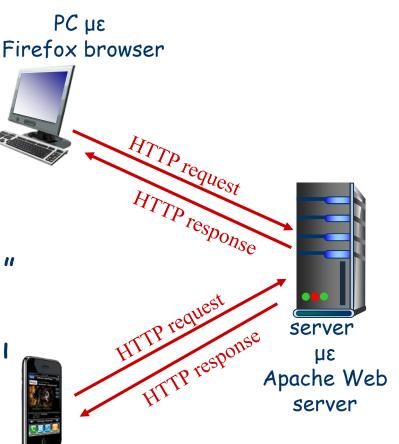
όνομα host

όνομα διαδρομής

HTTP: HyperText Transfer Protocol

- Πρωτόκολλο στρώματος εφαρμογής του Web.
- > Movtého client/server:
  - client: browser που ζητάει, λαμβάνει (με HTTP πρωτόκολλο) και "απεικονίζει" Web αντικείμενα.
  - > server: ο Web server στέλνει αντικείμενα (με HTTP πρωτόκολλο) απαντώντας σε αιτήσεις.
- > HTTP 1.0: RFC 1945
- > HTTP 1.1: RFC 2068

iphone με Safari browser

Χρησιμοποιεί ΤΟΡ:

- Ο server αναμένει αιτήσεις από τους clients.
- O client ξεκινά σύνδεση ΤCP (δημιουργεί υποδοχή) προς τη θύρα 80 του server.
- Ο server αποδέχεται τη σύνδεση TCP από τον client.
- Ο client στέλνει αίτηση για κάποιο αντικείμενο.
- > O server του στέλνει το αντικείμενο.
- > Η σύνδεση TCP κλείνει.

Το ΗΤΤΡ είναι "ακαταστατικό"

 Ο server δεν κρατάει πληροφορίες για προηγούμενες αιτήσεις του client.

Τα πρωτόκολλα που διατηρούν "κατάσταση" είναι πολύπλοκα!

- Πρέπει να διατηρείται
   πληροφορία για το παρελθόν
   (κατάσταση).
- Αν ο server/client χαλάσει, οι εικόνες του για την κατάσταση μπορεί να είναι ασύμβατες και πρέπει να ξαναγίνουν συμβατές.

Συνδέσεις ΗΤΤΡ

Μη επίμονο ΗΤΤΡ

- Το πολύ ένα αντικείμενο στέλνεται πάνω από μια σύνδεση ΤCP.
- Το HTTP/1.0
   χρησιμοποιεί μη επίμονο HTTP.

Επίμονο ΗΤΤΡ

- Πολλά αντικείμενα
   μπορεί να σταλούν πάνω
   από την ίδια σύνδεση
   ΤCP μεταξύ client και
   server.
- Το HTTP/1.1
   χρησιμοποιεί επίμονο HTTP στον default τρόπο λειτουργίας.

Μη επίμονο ΗΤΤΡ

Υποθέστε ότι ο χρήστης εισάγει το URL

www.someSchool.edu/someDepartment/home.index

1α. Ο HTTP client ξεκινά μια σύνδεση ΤCP προς τον HTTP server στο www.someSchool.edu , port 80

2. Ο HTTP client στέλνει HTTP request message (που περιέχει το URL) στην υποδοχή της σύνδεσης TCP. Το μήνυμα δείχνει ότι ο client θέλει το αντικείμενο

someDepartment/home.index

1b. O HTTP server, στον host www.someSchool.edu, αναμένει για σύνδεση TCP στην θύρα 80, "αποδέχεται" τη σύνδεση ειδοποιώντας τον client.

(περιέχει κείμενο

αναφορές για 10

εικόνες jpeg)

3. Ο HTTP server λαμβάνει το μήνυμα αίτησης, σχηματίζει ένα response message που περιέχει το αντικείμενο που ζητήθηκε και στέλνει το μήνυμα στην υποδοχή του.

Μη επίμονο ΗΤΤΡ

- 5. Ο HTTP client λαμβάνει το μήνυμα απάντησης που περιέχει το αρχείο html, απεικονίζει το html. Αναλύοντας το αρχείο html, βρίσκει αναφορές για 10 αντικείμενα jpeg.
- 6. Τα βήματα 1-5 επαναλαμβάνονται για κάθε ένα από τα 10 αντικείμενα jpeg.

4. O HTTP server κλείνει τη σύνδεση TCP.

<mark>χ</mark>ρόνος

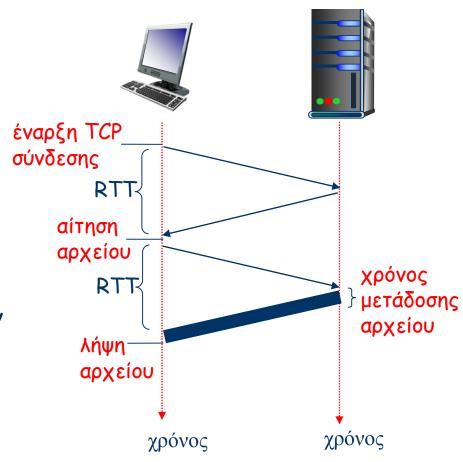
Μη επίμονο ΗΤΤΡ: χρόνος απόκρισης

Ορισμός του RTT: χρόνος για να πάει ένα μικρό πακέτο από τον client στον server και πίσω.

Το RTT περιλαμβάνει χρόνους διάδοσης και χρόνους αναμονής και επεξεργασίας στους ενδιάμεσους δρομολογητές.

Χρόνος απόκρισης:

- Ένα RTT για την έναρξη της σύνδεσης TCP.
- Ένα RTT για την αίτηση HTTP
  και την επιστροφή των πρώτων
  λίγων byte της HTTP
  απάντησης.
- > Χρόνος μετάδοσης αρχείου.

total = 2RTT+χρόνος μετάδοσης αρχείου

Επίμονο ΗΤΤΡ

Μη επίμονο ΗΤΤΡ:

- > Aπαιτεί 2 RTT avá object.
- Overhead στο OS για κάθε σύνδεση TCP.
- Οι browser ανοίγουν συχνά παράλληλες συνδέσεις ΤCP για να φέρουν αναφερόμενα objects.

Επίμονο ΗΤΤΡ:

- Ο server αφήνει ανοικτή τη σύνδεση μετά την αποστολή της απάντησης.
- Διαδοχικά μηνύματα HTTP μεταξύ των ίδιων client/server στέλνονται πάνω από την ανοικτή σύνδεση.

Επίμονο χωρίς συνεχή παροχή:

- Ο client κάνει νέα αίτηση μόνο όταν ληφθεί η προηγούμενη απάντηση.
- Ένα RTT για κάθε αναφερόμενο object.

Επίμονο με συνεχή παροχή:

- O client στέλνει αιτήσεις μόλις συναντήσει ένα αναφερόμενο object.
- Κατ' ελάχιστον ένα RTT για όλα τα αναφερόμενα objects.
- > Default oto HTTP/1.1

Δίκτυα υπολογιστών

Μήνυμα αίτησης ΗΤΤΡ

- > Δύο τύποι μηνυμάτων HTTP: request, response
- > HTTP request:

δηλώνει το τέλος

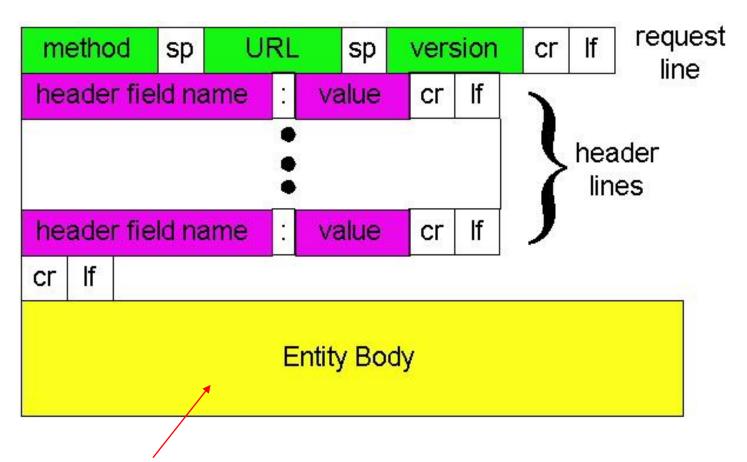
του μηνύματος

- ASCII (μορφή αναγνώσιμη από ανθρώπους)

```
μέθοδος URL πρωτόκολλο
                         γραμμή αίτησης GET /somedir/page.html HTTP/1.0
                                                                                                                                                                     Host: www.someschool.edu
                                                                                                                                                                    Connection: close \leftarrow \delta_{\text{I}} \delta_{\text{I}}
                                                    γραμμές
                                                                                                                                                          User-agent: Mozilla/4.0
       επικεφαλίδας
                                                                                                                                                                   Accept: text/html, image/gif, image/jpeg
                                                                                                                                                                   Accept-language: en
Carriage return,
                                 line feed → (extra carriage return, line feed)
                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     διαπραγμάτευση περιεχομένου
```


HTTP request: γενική μορφή

άδειο στο GET, χρησιμοποιείται στο POST

Αίτηση με φόρμα εισόδου

<u>Μέθοδος Post:</u>

- > Η Web page περιέχει συχνά φόρμα εισόδου.
- > Τα δεδομένα εισόδου ανεβάζονται στον server μέσα στο entity body.

Μέθοδος GET:

- Τα δεδομένα της φόρμας εισόδου μπαίνουν στο πεδίο URL της γραμμής αίτησης μετά το (?).
- Υπάρχει περιορισμός στο πλήθος των δεδομένων, που εξαρτάται από τον browser.

www.somesite.com/animalsearch?monkeys&banana

Άλλες μέθοδοι αίτησης

<u>Μέθοδος ΗΕΑΟ:</u>

- » Παρόμοια με τη GET.
- Όταν ο server λαμβάνει αίτηση με τη μέθοδο HEAD απαντάει αφήνοντας εκτός το ζητούμενο αντικείμενο.
- > Χρησιμοποιείται κυρίως για debugging.

<u>Μέθοδος PUT:</u>

- > Επιτρέπει στον χρήστη να ανεβάσει ένα αντικείμενο σε συγκεκριμένη διαδρομή (directory) ενός server.
- > Χρησιμοποιείται επίσης από εφαρμογές που χρειάζεται να ανεβάσουν αντικείμενα σε Web servers.

Μέθοδος DELETE:

 Επιτρέπει στον χρήστη ή σε μια εφαρμογή να απαλείψει ένα αντικείμενο από έναν Web server.

Τύποι μεθόδων στο ΗΤΤΡ

HTTP/1.0

- > GET
- > POST
- > HEAD
  - Ζητά από τον server να μην συμπεριλάβει στην απάντηση το αιτούμενο object.

HTTP/1.1

- > GET, POST, HEAD
- > PUT
  - Τοποθετεί αρχείο στο entity body σε διαδρομή που καθορίζεται σε πεδίο URL.
- > DELETE
  - Απαλείφει το αρχείο που ορίζεται στο πεδίο URL.

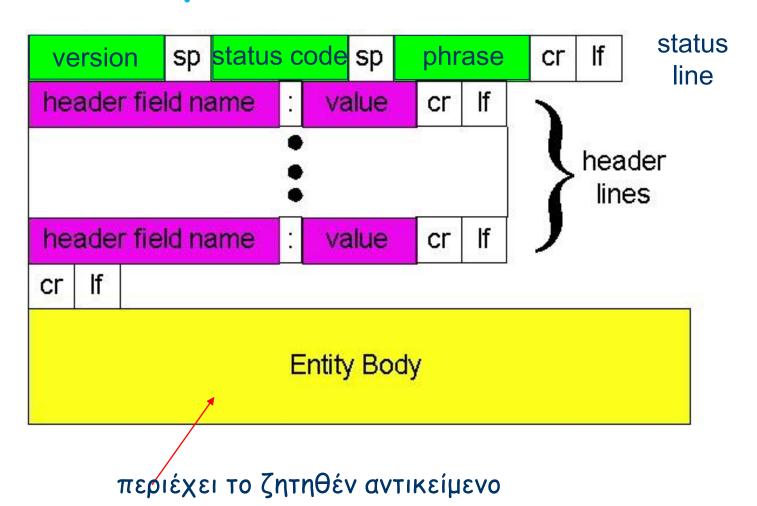

HTTP response

```
πρωτόκολλο κωδ. κατάστασης κατάσταση)
   γραμμή
                 HTTP/1.0 200 OK
   κατάστασης
                 Date: Wed, 23 Jan 2008 12:00:15 GMT
                 Server: Apache/1.3.0 (Unix)
       γραμμές
                 Last-Modified: Mon, 22 Jun 1998 .....
   επικεφαλίδας
                 Content-Length: 6821
                 Content-Type: text/html
                 data data data data ...
δεδομένα, π.χ.,
ζητούμενο
αρχείο ΗΤΜΙ
```


HTTP response: γενική μορφή

HTTP response: κωδικοί κατάστασης

Εμφανίζονται στη γραμμή κατάστασης του μηνύματος απάντησης server-> client.

Παραδείγματα κωδικών:

200 OK

Η αίτηση πέτυχε, το ζητηθέν αντικείμενο ακολουθεί μέσα σ' αυτό το μήνυμα.

301 Moved Permanently

> Το ζητηθέν αντικείμενο μετακινήθηκε, η νέα θέση καθορίζεται παρακάτω σ' αυτό το μήνυμα (Location:).

400 Bad Request

> Το μήνυμα αίτησης δεν έγινε κατανοητό από τον server.

404 Not Found

> Το ζητηθέν αντικείμενο δεν βρέθηκε σ' αυτόν τον server.

505 HTTP Version Not Supported

Κατάσταση user-server: cookies

Πολλές μεγάλες ιστοθέσεις χρησιμοποιούν cookies.

4 μέρη:

- 1) Γραμμή επικεφαλίδας cookie στο μήνυμα HTTP response.
- 2) Γραμμή επικεφαλίδας cookie στο μήνυμα HTTP request.
- 3) Αρχείο cookie διατηρούμενο στον host του χρήστη και υφιστάμενο διαχείριση από τον browser του χρήστη
- 4) Back-end database στο Web site

Παράδειγμα:

- Ο χρήστης Χ κάνει πάντα πρόσβαση στο Internet από το PC του.
- Επισκέπτεται το Amazon για πρώτη φορά.
- Όταν η αρχική αίτηση HTTP φθάσει στον Amazon server, ο server δημιουργεί:
  - > μοναδική ID
  - > εγγραφή στην backend database για την ID.

Cookies: διατήρηση κατάστασης client server ebay 8734 σύνηθες http request msq **Q** Amazon server δημιουργεί ID cookie file σύνηθες http response msg 1678 για τον χρήστη εγγραφή Set-cookie: 1678 ebay 8734 amazon 1678 σύνηθες http request msg δράση cookie: 1678 πρόσβαση ειδική για backend σύνηθες http response msg μετά μία βδομάδα: cookie database πρόσβαση ebay 8734 σύνηθες http request msg δράση amazon 1678 cookie: 1678 ειδική για σύνηθες http response msq cookie Δίκτυα υπολογιστών

Cookies

Τι μπορεί να μεταφέρουν:

- > εξουσιοδότηση
- > κάρτες αγοράς
- > συστάσεις
- > Web e-mail

Ιδιωτικό απόρρητο:

- Τα cookies επιτρέπουν στα sites να μάθουν πολλά για τους χρήστες.
- Οι χρήστες μπορεί να δίνουν όνομα και e-mail στα sites.

Πώς διατηρείται η "κατάσταση":

- > Τα άκρα του πρωτοκόλλου: διατηρούν την κατάσταση στον πομπό/δέκτη για πολλαπλές transactions.
- > Cookies: μηνύματα http μεταφέρουν την κατάσταση.

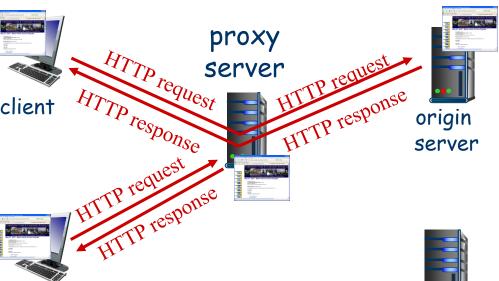

Web cache (proxy server)

Στόχος: ικανοποίηση της αίτησης του client χωρίς την ανάμιξη του αρχικού server.

client

- Ο χρήστης θέτει στον browser: Web accesses via cache.
- Ο browser στέλνει όλες τις αιτήσεις HTTP στην client cache:
  - > Aν υπάρχει το object στην cache, η cache επιστρέφει το object.
  - » Αλλιώς, η cache ζητά το object από τον αρχικό server και στη συνέχεια επιστρέφει το object στον client.

origin

server

Web cache

- > Η cache λειτουργεί και ως client και ως server.
- Τυπικά η cache εγκαθίσταται από τον ISP (πανεπιστήμιο, εταιρία, οικιακό ISP).

Fiati Web caching;

- » Περιορίζει τον χρόνο απόκρισης στην αίτηση του client.
- Περιορίζει την κίνηση στη ζεύξη πρόσβασης ενός ιδρύματος.
- Internet με μεγάλη πυκνότητα από cache: δίνει τη δυνατότητα σε "φτωχούς" παρόχους περιεχομένου να παραδίδουν περιεχόμενο με αποτελεσματικό τρόπο (αλλά το ίδιο κάνει και το P2P file sharing).

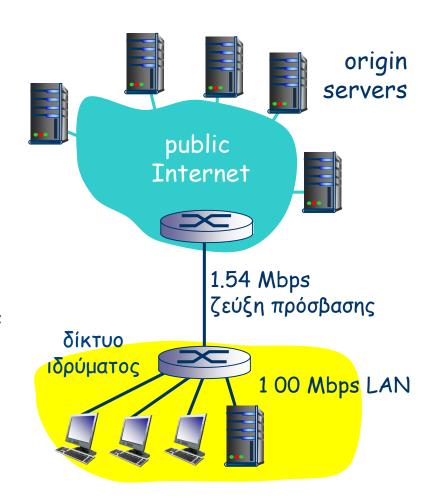
<u> Υποθέσεις</u>

Παράδειγμα Caching

- > Μέσο μέγεθος object: 100kbit
- Μέσος ρυθμός αιτήσεων από τους browser του ιδρύματος προς τους origin servers: 15 αιτήσεις/sec
- Μέσος ρυθμός μετάδοσης προς τους browsers: 1.5 Mbps
- > RTT από τον δρομολογητή του μέχρι οποιονδήποτε origin server = 2 sec

Συνέπειες

- > Χρησιμοποίηση στο LAN = 1.5%
- Χρησιμοποίηση στη ζεύξη πρόσβασης = 99%
- Συνολική καθυστέρηση = καθυστέρηση
   Internet + καθυστέρηση πρόσβασης + καθυστέρηση LAN =
  - = 2 sec + minutes + µseconds

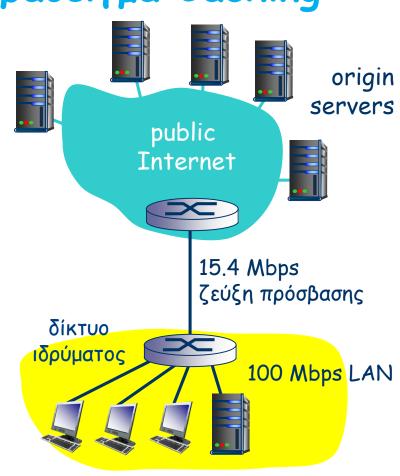
Παράδειγμα Caching

Εφικτή λύση

 Αύξηση του εύρους ζώνης της ζεύξης πρόσβασης, έστω, στα 15.4 Mbps

Συνέπεια

- > Χρησιμοποίηση στο LAN = 1.5%
- Χρησιμοποίηση στη ζεύξη πρόσβασης = 9.9%
- Συνολική καθυστέρηση = καθυστέρηση Internet + καθυστέρηση πρόσβασης + καθυστέρηση LAN
  - = 2 sec + msecs + µsecs
- Συνήθως μια δαπανηρή αναβάθμιση.

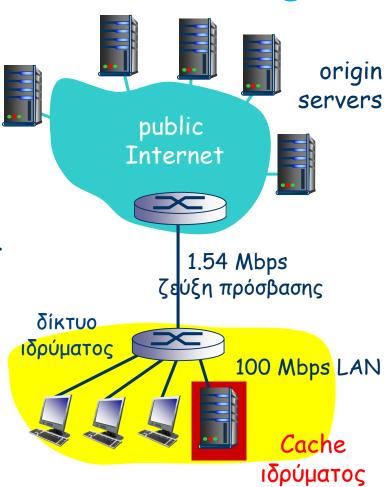
Παράδειγμα Caching

Εφικτή λύση: εγκατάσταση cache

> Έστω ότι ο ρυθμός επιτυχίας είναι 0.4

<u>Συνέπεια</u>

- > 40% των αιτήσεων θα ικανοποιούνται σχεδόν αμέσως.
- > 60% των αιτήσεων θα ικανοποιούνται από τους αρχικούς server.
- Ρυθμός δεδομένων προς browsers στη ζεύξη πρόσβασης: 0.6*1.5Mbps=0.9Mbps.
- Η χρησιμοποίηση της γραμμής πρόσβασης περιορίζεται στο 0.9/1.54 = 0.58 με αποτέλεσμα αμελητέες καθυστερήσεις (έστω 10 msec).
- Συνολική μέση καθυστέρηση = καθυστέρηση Internet + καθυστέρηση πρόσβασης + καθυστέρηση LAN = 0.6*(2.01) sec + 0.4*0.01sec < 1.22 sec

Δυνητικό GET

- Στόχος: να μην αποσταλλεί ένα object, αν η cache έχει αποθηκευμένη ενημερωμένη έκδοσή του.
- cache: προσδιορίζει την ημερομηνία του αποθηκευμένου αντιγράφου στην αίτηση HTTP:

If-modified-since: <date>

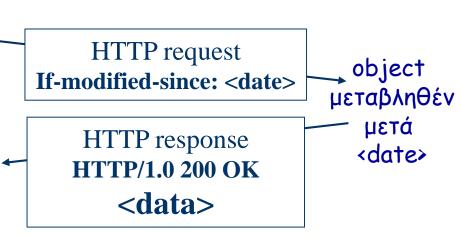
 server: η απάντησή του δεν περιέχει το object αν το αντίγραφο που βρίσκεται στην cache είναι ενημερωμένο:

HTTP/1.0 304 Not Modified

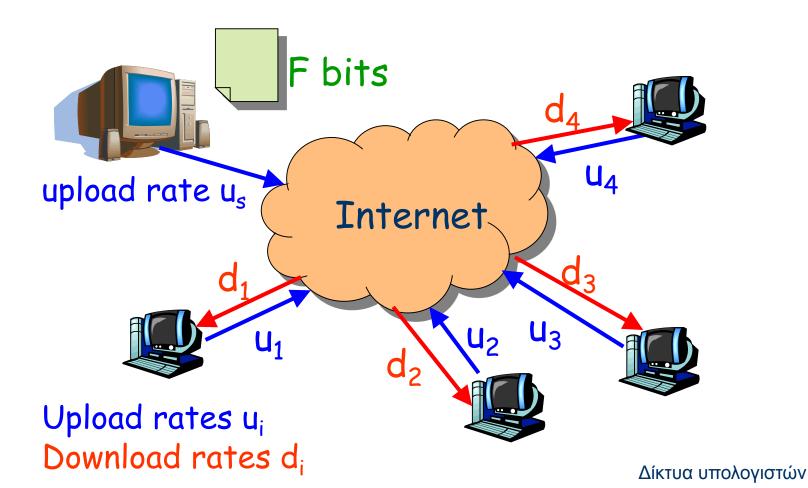
HTTP request
If-modified-since: <date>

HTTP response
HTTP/1.0
304 Not Modified

object
μη
μεταβληθέν
<date>

Ερώτηση: Πόσος χρόνος απαιτείται για να διανεμηθεί ένα μεγάλο αρχείο εξ αρχής από έναν server σε Ν άλλους υπολογιστές;

- Μετάδοση από τον Server σε Ν δέκτες:
  - Ο Server πρέπει να μεταδώσει NF bits.
  - Απαιτείται, τουλάχιστον, χρόνος NF/u_s
- Λήψη δεδομένων:
  - Ο πιο αργός δέκτης λαμβάνει με ρυθμό d_{min}= min{d}
  - Απαιτείται, τουλάχιστον, χρόνος F/d_{min}

Χρόνος για τη διανομή μέθοδο client/server

του
$$F$$
 σε N clients με τη $-=$ $D_{cs} >= max { NF/u_s , F/d_{min} }$

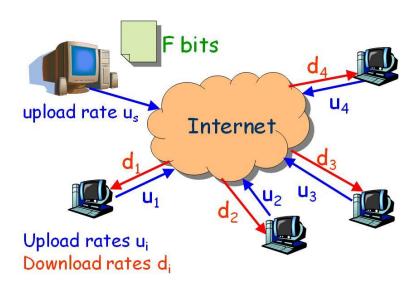
αυξάνει γραμμικά με το Ν (για μεγάλο Ν)

Επιτάχυνση της διανομής μεγάλου αρχείου

- > Αύξηση του ρυθμού upload του server
  - » Μεγαλύτερο εύρος ζώνης στη ζεύξη, για έναν server.
  - > Για πολλαπλούς servers, μεγαλύτερο εύρος ζώνης στη ζεύξη καθενός.
  - > Απαιτείται αναβάθμιση της υποδομής.
- Εναλλακτική λύση: να βοηθούν οι δέκτες στη διανομή του αρχείου
  - > Peer-to-peer file sharing (P2P).
  - > Οι δέκτες λαμβάνουν ένα αντίγραφο των δεδομένων.
  - > Στη συνέχεια το αναδιανέμουν σε άλλους δέκτες.
  - > Περιορίζεται έτσι ο φόρτος στον server.

Διανομή μεγάλου αρχείου P2P

- Ο server πρέπει να ανεβάσει ένα αντίγραφο σε χρόνο F/u_s
- Ο client i χρειάζεται χρόνο
   F/d_i για να το κατεβάσει.
- Πρέπει να κατέβουν (συγκεντρωτικά) NF bits.

 Ταχύτερος εφικτός ρυθμός upload (υποθέτοντας ότι όλοι οι κόμβοι στέλνουν αρχεία στον ίδιο ομότιμο): u_s + Σu_i

$$D_{P2P} >= \max \{ F/u_s, F/d_{min}, NF/(u_s + \Sigma u_i) \}$$

Σύγκριση μοντέλων Client-server και P2P

- > Xpóvos Download:
  - > Client-server: max{NF/us, F/dmin}
  - > Peer-to-peer: $max\{F/u_s, F/d_{min}, NF/(u_s+sum_i(u_i))\}$
- > Η λύση peer-to-peer είναι αυτοκλιμακούμενη
  - » Πολύ χαμηλότερη απαίτηση σε εύρος ζώνης server.
  - > Ο χρόνος διανομής αυξάνει αργά με το Ν.
- > Αλλά...
  - > Οι peers μπορεί να εμφανίζονται και να φεύγουν.
  - > Οι peers πρέπει να βρουν ο ένας τον άλλον.
  - > Οι peers πρέπει να θέλουν να βοηθήσουν ο ένας τον άλλον.

Σύγκριση μοντέλων Client-server και P2P

client upload rate = u, F/u=1h, u_s=10u, d_{min}≥u_s

Διανομή αρχείου Ρ2Ρ

Δυσκολίες για τη λύση P2P

- Οι peers έρχονται και φεύγουν.
  - > Oι peers συνδέονται περιστασιακά.
  - > Μπορεί να εμφανιστούν ή να φύγουν οποτεδήποτε.
  - > Ή να επανέλθουν με διαφορετική διεύθυνση ΙΡ.
- > Πώς εντοπίζονται οι σχετικοί peers;
  - > Oι peers που είναι online τώρα.
  - > Οι peers που έχουν το περιεχόμενο που θέλουμε.
- Πώς να δοθούν κίνητρα στους peers να παραμείνουν στο σύστημα;
  - » Γιατί να μη φύγουν αμέσως μετά τη λήξη του download;
  - Γιατί να επιφορτίζονται να δίνουν περιεχόμενο σε οποιονδήποτε άλλον;

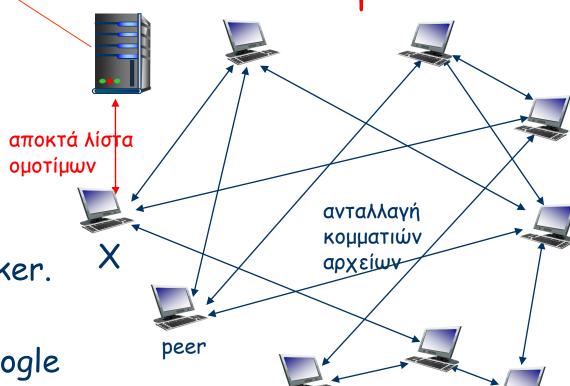

BitTorrent

- > Εστιάζει στην αποτελεσματική προσκόμιση (fetching), όχι στην αναζήτηση (searching).
  - > Διανομή του ίδιου αρχείου σε πολλούς peers.
  - » Ένας εκδότης, πολλοί host που κατεβάζουν.
- > Παρεμπόδιση ελεύθερου κατεβάσματος.

tracker: ανιχνεύει ομότιμους που συμμετέχουν στο torrent.

torrent: ομάδα ομότιμων που ανταλλάσσουν μεγάλα κομμάτια ενός αρχείου (τυπικό μέγεθος 256KB).

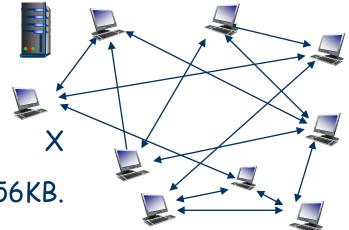

Κεντρικοποιημένο δίκτυο, λόγω tracker.

torrent αρχεία

Αναζήτηση στο Google για .torrents

- Αρχείο διαιρούμενο σε κομμάτια των 256KB.
- > Ομότιμος εντασσόμενος στο torrent:
  - > Δεν έχει κομμάτια, αλλά τα συγκεντρώνει με τον χρόνο.
  - » Εγγράφεται στον tracker για να λάβει λίστα ομοτίμων, συνδέεται σε υποσύνολο ομοτίμων ("γείτονες").
- > Ενώ κάνει download, ο ομότιμος κάνει upload κομμάτια σε άλλους ομότιμους.
- Ομότιμοι μπορεί να μπαίνουν και να βγαίνουν.
- Μόλις ένας ομότιμος αποκτήσει όλο το αρχείο, μπορεί (ατομιστικά)
   να φύγει ή (αλτρουϊστικά) να μείνει.

Σύνοψη λειτουργίας

Μαζική παρουσία

- > Join: Επικοινωνία με τον "tracker" server, λήψη λίστας από peers.
- > Publish: Méow tou tracker server.
- > Search: Out-of-band. π.χ., χρήση του Google για να βρεθεί tracker για το αρχείο που θέλουμε.
- > Fetch: Κατέβασμα κομματιών του αρχείου από τους σχετικούς peers. Ανέβασμα κομματιών που έχεις για αυτούς.

Tracker

- > Κόμβος υποδομής
  - > Ανιχνεύει peers που συμμετέχουν στο torrent.
- > Οι peers γράφονται στον tracker.
  - > O peer γράφεται μόλις εμφανιστεί.
  - > O peer πληροφορεί περιοδικά τον tracker ότι είναι ακόμη παρών.
- > O tracker επιλέγει peers για κατέβασμα
  - > Επιστρέφει μια τυχαία ομάδα από peers μαζί με τις ΙΡ διευθύνσεις τους.
  - > Οπότε, ο νέος peer γνωρίζει σε ποιον θα απευθυνθεί για δεδομένα.

Chunks

- Ένα μεγάλο αρχείο διαιρείται σε μικρότερα κομμάτια (chunks) σταθερού μεγέθους.
  - » Τυπικό μέγεθος κομματιού 256 Kbytes.
- Επιτρέπονται ταυτόχρονες μεταφορές.
  - > Κατέβασμα κομματιών από διάφορους γείτονες.
  - > Αποστολή κομματιών σε άλλους γείτονες.
- Πληροφόρηση για τα κομμάτια που έχουν οι γείτονες.
  - > Περιοδικές ερωτήσεις προς αυτούς για τη λίστα.
- Το αρχείο αποκτάται όταν κατεβαστούν όλα τα κομμάτια.

Σειρά ζήτησης κομματιών

- Ποια κομμάτια να ζητηθούν;
  - > Μπορούν να κατεβούν με τη σειρά, όπως π.χ. κάνει ένας HTTP client;
- Πρόβλημα: πολλοί peers έχουν τα αρχικά κομμάτια.
  - > Οι peers έχουν λίγα να μοιραστούν μεταξύ τους.
  - > Περιορισμός της κλιμάκωσης του συστήματος.
- Πρόβλημα: κατά σύμπτωση κανείς δεν έχει σπάνια κομμάτια.
  - > π.χ., τα κομμάτια του τέλους του αρχείου.
  - Περιορισμός της ικανότητας περάτωσης του κατεβάσματος.
- > Λύσεις: τυχαία επιλογή και τα σπάνια πρώτα.

Πρώτα το σπάνιο κομμάτι

- Ποια κομμάτια να ζητηθούν πρώτα;
  - > Τα κομμάτια με τα λιγότερα διαθέσιμα αντίγραφα.
  - > π.χ., το σπανιότερο κομμάτι πρώτο.
- > Ωφέλη για τον peer:
  - > Αποφυγή σταματήματος κατεβάσματος όταν μερικοί peers αποχωρήσουν.
- > Ωφέλη για το σύστημα:
  - > Αποφυγή σταματήματος κατεβάσματος για όλους τους peers που περιμένουν ένα αρχείο.
  - > Ισοστάθμιση φορτίου εξισώνοντας τους αριθμούς των αντιγράφων των τεμαχίων.

Παρεμπόδιση free-riding

- > Μεγάλο πλήθος χρηστών είναι free-riders.
  - > Οι περισσότεροι δεν μοιράζονται αρχεία και δεν απαντούν σε ερωτήσεις.
  - Άλλοι περιορίζουν τον αριθμό των συνδέσεων ή την ταχύτητα ανεβάσματος.
- Λίγοι peers λειτουργούν ουσιαστικά ως servers.
  - > Συνεισφέρουν στο κοινό καλό.
  - > Καθίστανται hubs που βασικά δρουν ως servers.
- > To BitTorrent εμποδίζει το free riding.
  - > Επιτρέπει τους πιο γρήγορους peers να κατεβάζουν από άλλον peer.
  - > Περιστασιακά επιτρέπει σε μερικούς free loaders να κατεβάζουν.

Παρεμπόδιση free-riding

- Ο peer έχει περιορισμένο εύρος ζώνης ανεβάσματος και πρέπει να το μοιράζει σε πολλούς peers.
- Προτεραιότητα ανάλογα με εύρος ζώνης ανεβάσματος.
  - Υποστήριξη των γειτόνων που ανεβάζουν με τον υψηλότερο ρυθμό.
- > Επιβράβευση των 4 πρώτων γειτόνων:
  - » Μετράει την ταχύτητα που στέλνει κάθε άλλος peer.
  - > Ανταποκρίνεται στέλνοντας στους 4 πρώτους peers.
  - » Επαναϋπολογίζει τους top4 κάθε 10 sec.
- > Οπτιμιστική επανεπιλογή:
  - > Δοκιμάζει τυχαία έναν νέο γείτονα κάθε 30 sec.
  - > Έτσι, ο νέος γείτονας έχει μια ευκαιρία να συμμετάσχει.

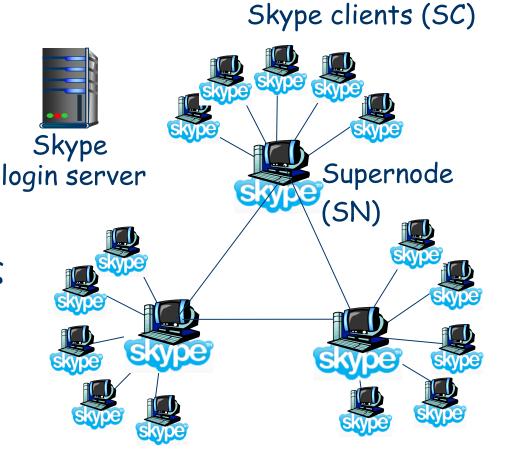
P2P: Skype

P2P (pc-to-pc, pc-to-phone, phone-to-pc)
 Voice-Over-IP (VoIP)
 εφαρμογή.

> Επίσης ΙΜ

- Proprietary πρωτόκολλο στρώματος εφαρμογής.
- Ιεραρχική διάρθρωση.

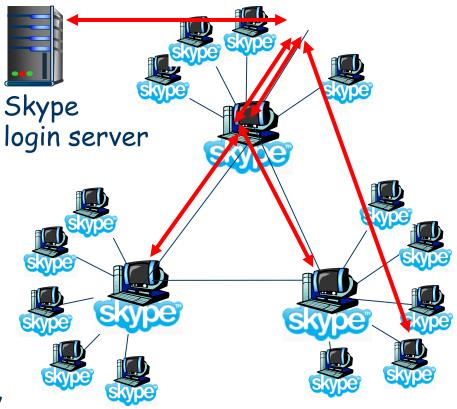

P2P: Skype

Πραγματοποίηση κλήσης

- Ο χρήστης ξεκινά το Skype.
- Ο SC εγγράφεται στον SN
  - > λίστα από bootstrap SNs.
- Ο SC κάνει log in (πιστοποίηση αυθεντικότητας.
- Κλήση: SC καλεί τον SN με την ID του καλούμενου.
  - SN επικοινωνεί με άλλους SN (άγνωστο πρωτόκολλο, μπορεί πλημμύρα) για να βρει τη διεύθυνση του καλούμενου και επιστρέφει την διεύθυνση στον SC.

Ο SC επικοινωνεί άμεσα με τον καλούμενο πάνω από TCP.

P2P: Skype

Διέλευση μέσω NAT και Firewall

 Αν ο καλών είναι πίσω απο ΝΑΤ, η σηματοδοσία κλήσης (ΤCP) προωθείται από κάποιον κόμβο που έχει public IP address.

➢ Αν είτε ο καλών είτε ο καλούμενος ή και οι δύο είναι πίσω από ΝΑΤ, επιλέγεται από τους SN κάποιος relay κόμβος, οι peer αρχίζουν σύνοδο με τον κοινό κόμβο και κίνηση φωνής (UDP) προωθείται μέσω του κοινού κόμβου.

➤ Αν και ο καλών και ο του καλούμενος είναι πίσω από NAT και από UDP-restricted firewall, τότε η κίνηση σηματοδοσίας και φωνής προωθούνται μέσω ενός άλλου κόμβου με TCP.

➤ Αν και ο καλών και ο καλούμενος έχουν public IP address, η σηματοδοσία της κλήσης (TCP) και η κίνηση φωνής (UDP) πραγματοποιείται απευθείας μεταξύ τους.

Δίκτυα υπολογιστών